

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie:

Ds. M. Baan, Zeist; Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Nijkerk; Ds. H. van Leeuwen, Urk; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, Meerkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Van Eeghenstraat 14, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-3814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn.

Abonnementsprijs f 7,- per jaar.

Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 3 dollar per jaar.

Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

De Naam des Heeren - Een sterke toren

De Naam des Heeren is een Sterke Toren; de rechtvaardige zal daarheen lopen en in een Hoog Vertrek gesteld worden.

Spreuken 18 : 10

De Schrift laat ons, op meer dan één plaats in verschillende beelden zien wie en wat de Heere is voor Zijn in zichzelf arm, zwak en hulpbehoevend volk in het strijdperk van dit leven. Zo gebruikt hier de wijze Spreukendichter Salomo het beeld van een „sterke toren”. De Naam des Heeren is een sterke toren. De „Naam des Heeren”. Dit is hier niets minder dan de Heere Zelf, zoals Hij Zich in Zijn Woord geopenbaard heeft als de God der genade. Hier wordt dus gesproken over de „Zich aan Zijn volk openbarende God, zoals Hij Zich doet kennen in het geloof”. Let er op, dat hier staat: „Heere” — „Jehovah”. Hier wordt kennelijk gewezen op de drieënige God, in al Zijn deugden. Gods Naam is Zijn wezen, dus God Zelf. Die Naam is dus maar niet een klank. Doch vertolkt zo rijk Wie God is. Neen, God Zelf had geen namen nodig om Zich van anderen te onderscheiden. Hij heeft niemand Zich gelijk. God is een enig God, de Eeuwige zijnde. Doch Hij wilde verschillende namen aannemen, opdat wij Hem op gepaste wijze zouden kunnen aanspreken in gebed en dankzegging.

Hier is dus sprake van de Drieënige, Vader, Zoon en Heilige Geest. Zo openbaart Hij Zich in Zijn Woord. Die „Naam des Heeren” wordt bijzonder bekend gemaakt in de naam „Jezus Christus”. Christus is het, Die aan Gods recht voldeed, de zonden van Zijn volk heeft betaald en het eeuwige leven verwierf. Zo wordt die „Naam des Heeren” zo rijk, daar deze het heil Gods voor zondaren openbaart als de God van liefde en genade. Dus al wat de Drieënige is, in al Zijn deugden voor Zijn volk, Die trouw is en Zijn Woord gestand houdt en doet.

Deze „Naam des Heeren” wordt hier vergeleken bij een sterke toren, een toevlucht in tijden van gevaar. Oudtijds bouwde men, hoog op bergen, sterke torens, met dikke muren omgeven, tot een toevlucht tot beveiliging in oorlogsgevaar. Zulk een toren was schier ongenaakbaar voor de vijand, bijna niet te overwinnen. Daarin kon men zich verdedigen tegen de vijand. Liefelijke beeldspraak! Ja, hier gaat de zaak in de tekst het beeld nog oneindig ver te boven. Want mensenwerk is niet onvernietigbaar. God en Zijn werk wel! Hij is een „sterke toren” waarin men een veilige toevlucht vindt. Let hier op het „sterke”. God is de sterke God, de Almachtige. Wie kan zich ooit met Zijn almachtige kracht meten? Met Zijn almachtige arm slingert Hij de sterkste vijand weg. Gewis, „de Naam des Heeren,” is een onoverwinlijke sterkte, omdat.... ja omdat de Heere Zelf onoverwinnelijk is. Geen vijand, die Hem terneer werpt. Hier is een liefelijke lofspraak des geloofs op de Heere, die

getuigt van rijke godskennis. Zo leert het geloof Hem alleen kennen!

De rechtvaardige zal daarheen lopen. De rechtvaardige, dat is de begenadigde mens, die door de Heere met geloofsgenade is bedeed, die door Woord en Geest is herboren. Die God weer liefheeft, omdat Hij hem eerst heeft liefgehad. Het is er dus één, die God in beginsel kent in het geloof. Die leert lopen naar die Naam, als tot een „sterke toren”. Die gelooft door genade wat God in Zijn Woord zegt. Daarom loopt hij naar die sterke toren. Dat is de heerlijke geloofsbeoefening waar het op aankomt. Dat geloofsoog ziet niet alleen die sterke toren. Doch zulkeen gelooft ook, dat hij daarin geborgen, alleen veilig is. Bij dit lopen daarheen moet gij niet denken aan een wandelaar, die al de tijd heeft. Het is zo indroef, dat wij, aangaande het geestelijke, al de tijd hebben. Toch is er haast bij. Wij vliegen naar de eeuwigheid. Lopen heeft hier, naar het grondwoord, de betekenis van hard lopen. Dus het ijlen van de vluchteling, die weet, dat hij in zondenood is. Die levens- en stervensnood van alle zijde omringt. De Heere moet ons die nood doen kennen door ontdekking des Geestes. Dan achtervolgt Gods recht ons, zit ons de dood op de hielen. Loop o zondaar, loop, er is haast bij. Het is zó eeuwigheid. O, als gij door genade zulk een loper zijt, vertraag dan de pas niet. Ga niet op een rustbankje zitten van goede voornemens enz., doch versnel uw pas. Ja, dan valt zulk één dezelfde God toe, tegen Wie gezondigd is en bidt Hem, de Rechter, om genade. Het gaat om zijn leven. De Heere leert het zulkeen, dat Hij in de Naam Jezus alleen de schuldige genadig kan zijn. Hij is de poort tot die sterke toren. Buiten Jezus is God ongenaakbaar! De duivel valt zulkeen soms ook van alle zijden aan, maakt het hem bang als hij zijn geloof bestrijdt. Ja, er zijn zoveel vijanden. Zo vlucht zulkeen naar de genade Gods in Christus, in toevluchtnemend geloof. Het is hier niet alleen een haastig lopen, doch ook een vurig bidden. De zaak ligt op het hart gebonden. Zulkeen kent slechts één richting, n.l. naar de Heere heen; in het gebed des geloofs, waar alle andere wegen worden afgesloten. Dit wordt niet beschaamd. Dan is hier een rijke belofte: „Die zal in een hoog vertrek gesteld worden”. Dit betaamt niet alleen de ziel, doch de uitslag is ook profijtelijk. Christus heeft aan Gods gerechtigheid voldaan. Die nu door Hem ingaat, zal zekerlijk behouden worden. Daar is geen twijfel aan. Dan is de wederkerende daad des geloofs, dat men Christus omhelst. Dan wordt men in Hem in veiligheid gesteld. Dan is het leven met Christus verborgen in God. Dan kan geen vijand meer kwaad doen. Hier wordt

VAN DE ADMINISTRATIE

Tot mijn teleurstelling ontvang ik regelmatig exemplaren van ons blad retour met als aantekening van de P.T.T.: verhuisd, of ook wel tegelijk met opgave van het tegenwoordige adres. Dat moet toch niet nodig zijn? Waarom niet een adreswijziging toegezonden? Niet alleen dat het ons veel werk geeft, maar dan ook nog de extra portokosten daaraan verbonden! Tegenover deze teleurstelling is er ook weer veel dat bemoedigt. Vele abonnees zonden ons het adres van een nieuwe abonnee (één abonnee zelfs wel vijf) toe, terwijl verschillende reeds het abonnementsgeld voor de 5e jaargang betaalden, met een extraatje erbij. In het geheel mochten wij weer ontvangen f 324,-, waarvoor wij alle gevers(sters) hartelijk dank zeggen. Wilt u er *allen* aan denken, dat de abonnementsprijs thans f 7,- bedraagt? Verschillenden betaalden nog steeds het oude bedrag, n.l. f 6,-. Ons giro-nummer is 704350 t.n.v. Adm. Bewaar het Pand, v. Eeghenstr. 14, Alphen a.d. Rijn.

v.d.L.

heerlijk ervaren in het geloof, dat God in al Zijn deugden hem tot een Toevlucht en Sterkte is.

Dan in veiligheid gesteld tegen de wraak vorderende gerechtigheid Gods, tegen de wet én de duivel. Men vindt vrede bij God in Christus. De rechtvaardige is niet even vluchtig in die sterke toren gelopen. Doch onaanastbaar in een hoog vertrek gesteld. Hij woont er blijvend. Het is hem goed nabij God te zijn. Wat aanbiddelijk wonder van genade. Veilig en verborgen in de Naam van Zijn God. Och volk, bij ons is het nog zo vaak een vluchtig bezoek. Wij zijn veel te weinig thuis bij de Heere. Wij verliezen Hem nog zo vaak uit het oog. Dan is God voor onze waarneming zo ver, zo hoog, buiten ons bereik. Dan zit de poort voor ons gevoel dicht. De Heere moet het oog weer verlichten dat wij het weer op een lopen zetten als de vijand ons benauwt. Ja, wij gaan dan soms pas recht vluchten naar de Heere als de nood ons weer dringt, als wij in levens- en doodsgevaar zijn. Doch loop o volk! Want het ware leven vindt eerst rust in de dadelijke gemeenschap met de Heere.

Volk, dat dit kent, de Heere geve u veel bij Hem in te wonen, als een sterke toren. Dit verheerlijkt Hem, en is zo profijtelijk voor de ziel.

Ja, hier is het slechts ten dele! Doch straks wordt gij overgezet in een hoog vertrek, in de volzalige hemel, bij de volzalige God. Dan verheven boven alle vijanden. Dan eeuwig delen in de vreugde en heerlijkheid des Heeren. Van daaruit zult gij dan de genadeweg Gods met u gehouden in het rechte licht bezien en bewonderen.

Jongere en oudere lezer, zijt gij nu zulk een loper naar de sterke toren? Of hebt gij al de tijd nog? Zet gij de sterfdag en de bekering nog zover mogelijk van u af? Hij doe u, oud en jong die nog onbekeerd zijt, de levens- en stervensnood recht kennen uit Geestesontdekking. Hij lere u lopen met haast, ja loop, loop toch om uws levens wil! Morgen is het misschien te laat. Hij doe u aanhouden in vurig gebed. Hij doe u de poort open vinden en vervulle Zijn belofte aan u: „En in een hoog vertrek gesteld worden”. Dan is het wél, wél voor eeuwig.

Doornspijk

Van Doorn

De Pelgrim had het in deze vallei hard te verantwoorden door de verootmoediging des harten niet te zoeken. Daar werd verzuim gepleegd door niet te letten op de heerlijkheid des Heeren en niet te luisteren naar Zijn stem. De nodige ernst daartoe ontbrak, dat deed hem de vreugde van deze vallei met de weerklank der bergen derven. En dat is voor ons aan de vergetelheid ontrukkt door een gedenkteken.

En opeens riep Jacobus uit: „Zie, daarginds staat een zuil en het komt mij voor, dat er iets op te lezen staat; laten wij eens gaan zien wat het is”. Zij gingen er heen en lazen: „Laat de afdwalingen van de Pelgrim voor hij hier aankwam en de strijd, die hij had te doorworstelen, een waarschuwing zijn voor allen, die na hem komen!”

„Zie”, zeide hun gids, „heb ik u niet gezegd, dat wij hier wel ergens enig teken zouden vinden, dat ons zijn aanvechtingen, die hij hier te verduren had, zou verklaren?” En zich nu tot Christinne wendende, zeide hij: „Wat de Pelgrim is overkomen moet hem niet geringer doen schijnen in uw ogen, evenmin als de zulken, aan wie een gelijk lot wedervoer. Het is gemakkelijker deze heuvel op dan af te gaan, en dit kan niet van vele hoogten in deze wereld gezegd worden. Doch wij zullen de goede man nu met rust laten; hij is heengegaan. En hij heeft een moedige overwinning behaald op zijn vijand. Moge Hij, Die boven woont, ons geven dat het ons niet slechter ga dan hem, wanneer wij beproefd worden. Maar om tot deze vallei Verootmoediging terug te keren: de grond behoort tot de beste en vruchtbaarste in de omtrek. Het is vette aarde en gelijk gij ziet, bestaat zij voor het grootste gedeelte uit weiden. Als men hier komt in de zomer, zoals wij nu, en men heeft nimmer iets van deze plaats vernomen, en ziet naar alle zijden rond, dan zal men verrukt zijn over alles wat men waarneemt! Ziet eens hoe groen dit dal is, en hoe schoon de leliën bloeien. Ik heb menig landbouwer gezien, die uitgestrekte bezittingen in deze vallei Verootmoediging heeft verkregen. God wederstaat de hovaardigen, maar de nederigen geeft Hij genade. De grond is zeer vruchtbaar en de akkers brengen grote hoeveelheden koren voort. Sommigen hebben de wens geuit, dat de weg naar het Vaderhuis rechtstreeks van hier mócht doorlopen, en zij geen bergen of heuvelen meer op hun weg mochten ontmoeten, maar zulke wensen baten niet veel”. En begrijpelijk, want daar zijn beloften voor. Wel heeft de Heere ons betuigd dat we door vele verdrukkingen moeten ingaan.

Maar desniettemin geeft de Vallei der Verootmoediging wel een blijvende vrucht. Door terug te denken aan de heerlijke vrucht, die gesmaakt werd in de verootmoediging voor het aangezicht des Heeren, maakt zij het hart opnieuw begerig naar de diepe veroot-

moediging voor het aangezicht des Heeren. Zodra in het geloof er aan gedacht en het uitgesproken wordt, komt die heerlijke smaak weer in de mond. En door te proeven en te smaken dat de Heere goed is, wordt de verootmoediging des harten u weer recht dierbaar en u zoekt de beleving daarvan als weleer.

Terwijl zij nu zo sprekende verder gingen, zagen zij een knaap, die een kudde zijns Vaders hoedde. De jongen was zeer armoedig gekleed, maar hij zag er gezond en opgeruimd uit, en zoals hij daar eenzaam was nedergezeten, bracht hij de tijd door met zingen.

„Luistert eens”, zeide Stoutmoedig, „naar het lied van deze herdersjongen!” Toen zij acht gaven, konden zij de volgende woorden onderscheiden:

„Hem die beneên is, dreigt geen val,
Noch die gering is trots,
De need’rigen besturen zal
De leiding zijns Gods.

Meer dan ik heb, ik niet begeer,
Of ’t veel of weinig zij,
Maak mij steeds meer tevreden, Heer’,
Dezulken zegent Gij.

Wat overlast geeft overvloed
Aan wie zich pelgrim noemt!
Hier weinig, ginds het heerlijkst goed
Is steeds als ’t best genoemd.

En wederom zeide hun leidsman: „Hoort gij wel? Ik durf beweren, dat deze knaap een gemakkelijk leven leidt en meer geniet van het kruid, genaamd Zielerust, dan zij, die in zijde en fluweel gekleed gaan.

Zulke knapen zijn er nog. Knapen, die de vergankelijkheid van al het aardse en de ijdelheid van het wereldse leven inzien. Daar de dienst des Heeren begeerlijk voor hen werd, zoeken zij de eenzaamheid om daarin bezig te zijn. Voor hen is het dal der verootmoediging zo begeerlijk door te leven bij Gods goedertierenheid. In hun hart zeggen zij, dat de Heere het waardig is gediend en gevreesd te worden. En wat is het heerlijk als men in zijn jeugd tot de keus mag komen, dat steeds meer te zoeken. Maar wij zullen ons gesprek van daareven weer voortzetten. In deze vallei had onze Heere voormaals Zijn tijdelijk verblijf en Hij vertoefde hier zeer gaarne. Het was Hem een genot, deze schone weiden te doorwandelen, want de lucht was Hem aangenaam. Daarenboven is men hier bevrijd van het gewoel en de zorgvuldigheden van deze wereld. Overal heerst drukte en verwarring, maar in de vallei Verootmoediging is het eenzaam en stil! Men heeft hier dan ook zoveel afleiding en verstrooiing niet. Ook werd deze streek slechts betreden door de voeten dergenen, die het leven van een pelgrim begeren te leiden. En al heeft de Pelgrim nu op deze plaats Apollyon

moeten wederstaan en zijn gramschap moeten verdragen, het is onbetwistbaar, dat in oude dagen mensen aan deze plaats engelen hebben ontmoet. Hier heeft Jakob zijn recht verloren en is hij in zijn kracht gebroken, zodat hij recht en kracht van de Heere heeft ontvangen tot verkrijging van de beloofde zegen in het worstelen met Hem. Hier in het dal der verootmoediging zijn parelen van grote waarde gevonden en woorden des levens gehoord. Heb ik u gezegd, dat onze Heere hier in oude tijden een buitenverblijf had, en hier gaarne vertoefde, ik haast mij er thans nog bij te voegen, dat Hij voor het volk, dat deze gronden liefheeft en doorzoekt, een jaarlijks inkomen heeft vastgesteld, dat op bepaalde tijden stipt moet worden uitgekeerd, en dat dienen moet om op de weg van het leven te onderhouden en tot de pelgrimstocht aan te moedigen”.

Hier worden wij opgewekt te zoeken naar de schatten en zegeningen die te vinden zijn in het dal der verootmoediging. Wie hierin lust heeft, wordt daarin onderhouden door de Heere. Wat u daarin nodig hebt wil Hij mild en overvloedig schenken, uit genade. In deze heerlijke vallei verrast de Heere het hart met Zijn ontfermende liefde in Christus. Hier vinden de moeden kracht, de hongerigen brood, de dorstigen water en de bedroefden vreugde. Maar altijd in verootmoediging voor de Heere en nooit om ons, want Hij schenkt het om Zijns naams wil.

Toen de reizigers verder gingen vroeg Samuël aan Stoutmoedig: „Mijnheer, ik hoor dat in deze vallei mijn vader met Apollyon heeft gestreden, maar op welke plek is dat gebeurd, want dit dal is zeer uitgestrekt”.

Stoutmoedig: „Uw vader heeft die strijd met Apollyon gevoerd op gindse plek, vlak bij *Vergeethoeve*. Dat is inderdaad de gevaarlijkste plek in de gehele omtrek. Als de pelgrims er onaangename ontmoetingen hebben, ligt het altijd daaraan, dat zij de ontvangen gunstbewijzen vergeten, en er niet aan denken, hoezeer zij ze verbeurd hebben. Ook anderen hebben het hier hard te verantwoorden gehad en het zou mij niet verbazen als wij hier nog één of ander gedenkteken vinden om er op te wijzen dat het hier bloedig is toegegaan”.

Het vergeten van de ontvangen gunstbewijzen heeft zijn oorzaak. Door ons niet te verdiepen in het kennen van onze diepe val in Adam, kunnen wij ook niet dieper afdalen in onze onwaardigheid voor de Heere. En dat hebben wij nodig om meer kennis te bekomen van Gods vergevende liefde in Christus. Wordt de wasdom in die geestelijke werkzaamheden niet gezocht, dan verachten wij in de genade, zodat wij gaan slibberen naar rechts en links en daarvan maakt de boze gebruik, gelijk als bij de Pelgrim toen hij kwam in deze vallei.

Nijkerk

R. Kok

Naar de Catechisatie

67

De oorsprong der verlossing (2).

In onze vorige les hebben we besproken de mogelijkheid van de verlossing van de mens. Weet u nog waarom? En waarom was verlossing niet mogelijk voor de gevallen engelen, die duivelen zijn geworden?

De mens dus was nog „redbaar”. Was er dan toch nog iets in de mens zelf te vinden, waarom hij nog verlost kon worden?

Probeert u deze vragen te beantwoorden, dan gaan we nu verder met de les over de oorsprong der verlossing.

Deze ligt niet in de mens, maar in de drieënige God Zelf. Zij is vastgelegd en besloten in Gods eeuwige verkiezing. „Gelijk Hij ons uitverkoren heeft in Hem, vóór de grondlegging der wereld”, Efeze 1 : 4a.

En de oorzaak der verkiezing ligt in Gods vrijmachtig soeverein welbehagen, Matth. 11 : 25.

Zeer nauw aan de verkiezing is verbonden „de raad des vredes”, ook genoemd „het verbond der verlossing”. In de „raad des vredes”, welke dus ook in de eeuwigheid ligt, treden meer de rechtsverhoudingen als onderhandelingen tussen de drie Personen op de voorgrond. De Vader eist voldoening, de Zoon verbond Zich deze te volbrengen. Psalm 2, psalm 40, psalm 89 : 29. De Heilige Geest nam op Zich om de vleeswording van Christus in het oude verbond voor te bereiden, om de „ontvangenis” in Maria te bewerken, om in de offerande van Christus Zijn werk te volvoeren (Hebr. 9 : 14) en de door Christus verworven weldaden de uitverkorenen toe te passen. Rom. 8 : 14, 1 Kor. 12 : 3, e.a. plaatsen. Deze toepassende werking van de Heilige Geest in de tijd kan dus nooit losgemaakt worden van de onderhandelingen van eeuwigheid tussen de Goddelijke Personen. Dit ligt ook duidelijk

verklaard in de aanbidding, welke de drie Personen toekomt en die in de roemtaal van de levende kerk wordt beluisterd. Openb. 4 : 10 en 11, hfd. 15 : 3 en 4.

In deze raad des vredes ligt ook het gehele bestek van het genadeverbond vast.

Er is verschil van gedachte in de geschiedenis van Gods kerk over de vraag: zijn er nu twee verbonden, verbond der verlossing en verbond der genade, of vallen deze beide samen als één verbond? Zij, die deze beide verbonden als onderscheiden van elkander zien, zijn er wel om verketterd. Maar ik lees in een voorwoord van een zekere predikant, Hugh Kennedy, bedienaar van de Schotse kerk te Rotterdam, geschreven in het werk van de bekende Boston, „Een beschouwing van het verbond der genade” deze opmerking: „Het is wel waar dat vele rechtzinnige godgeleerden zichzelf in deze zaak anders uitdrukken, onder-

scheid makende tussen het verbond der verlossing en het verbond der genade, hetwelk als het volgens de Schriftuur uitgelegd wordt, met hetzelfde oogmerk volslagen overeenkomt en geenszins strijdig is met de vrijheid of oppermogendheid van de genade van Jehovah".

Ook onderscheiden (let wel: niet scheiden) beide verbonden o.m. W. à Brakel in zijn „Redelijke Godsdienst", Hermanus Witsius in zijn „Vier boeken van de verscheiden bedelinge der verbonden met de mensen", Petrus van Mastricht in zijn „Beschouwende en Praktische Godgeleerdheid", Aegedius Francken in zijn „Kern der christelijke leer" en A. Hellenbroek in zijn vraagboekje.

We willen echter niet verder diep-dogmatisch op deze verbondenkwestie ingaan. Ik geloof niet, dat dit de bedoeling moet zijn van onze eenvoudige catechisatielessen.

Wel willen we opmerken, dat er betreffende deze materie veel misverstanden voorkomen en een langs elkaar heenpraten is.

We hopen D.V. hierop in een volgende les te wijzen.

Enig zuiver inzicht in de verbondsleer, zoals die zakelijk in de Bijbel is geopenbaard, is zeer zeker van groot belang. Maar waarop het voor ons allen aankomt is wel dit, dat we iets leren kennen van de praktikale beleving van het verbond door de deelachtigmaking van de onmisbare weldaden des verbonds als zaligmakend werk van de Heilige Geest. Want wat zou een beschouwende kennis zonder deze beleving voor de eeuwigheid ons kunnen baten? Urk

v.L.

Voor de jeugd

Beste jongelui!

Jullie hebben dus nu wel begrepen, uit al hetgeen we tot nu toe geschreven hebben over het dominee worden, dat men daartoe geroepen moet zijn. En juist hij, die zich tot dat hoogst gewichtvolle, mooie en wonderlijke ambt geroepen meent, zal dit van boven zoeken te weten te komen, n.l. of de roeping wel werkelijk van God is.

En hoe gaat dat nu? Wel, voor de zodanigen wordt dit een zaak des gebeds. Heere, zeggen ze dan, is het wel van U? Het is toch niet van mijzelf? Want hoe zullen ze prediken, indien ze niet gezond zijn? Heere, bewaar me voor de schande, dat ik zou gaan prediken, zonder daartoe-door U geroepen en gezond te zijn. Wie in een aanhoudend, ernstig gebed, met deze dingen worstelt voor het aangezicht des Heeren, krijgt van de Heere ook antwoord. Ja, hij móet dit hebben. Niet dat hij het verdiend heeft. O neen, als de Heere nooit horen zou en nooit antwoord geven zou, dan zou de Heere recht zijn. Want wie zal ooit iets bij de Heere kunnen verdienen? Het is en zal altijd genade zijn en blijven. En dat houdt men dan ook, al biddende, de Heere voor. Heere, wil uit genade mij een antwoord geven. Want zo kan ik toch niet gaan. Ik kan mij toch zo maar niet aan gaan melden. Ik moet dit toch van boven uit kunnen verklaren, dat ik maar niet op eigen gelegenheid en voor eigen rekening gekomen ben.

De zodanigen krijgen dan ook antwoord doordat de Heere het hun geeft uit Zijn Woord en door Zijn Geest. M.a.w. Gods Woord wordt dan door Zijn Geest met een zodanige kracht aan het hart toegepast, dat ze door het geloof nu ook weten: Dit is van de Heere.

Let goed op: Dit geschiedt niet buiten het Woord om. Want er zijn er die dat menen. N.l. dat men buiten de Bijbel om een aparte boodschap daartoe uit de hemel krijgt. Doch zij die dat menen moeten maar geloven, dat dit antwoord ontsprongen is aan hun fantasie. Het is daarom bedriegelijk. Want de Heere spreekt nu alleen nog maar door Zijn Woord.

Wie daar door genade weet van heeft, heeft dan ook op dat moment zekerheid, dat het van de Heere is. Dan leeft het in het hart: Ik roem in God en prijs het onfeilbaar Woord; Ik heb het zelf uit Zijne mond gehoord. Wat sterveling zou mij schenden?

Ja, zo is het dan met recht: Wat sterveling zou mij schenden? Datgene toch, wat God geeft, als het ware zwart op wit, dat is, als men in het geloof mag staan, door de hele wereld niet te roven. Dan ligt de beslissing tot het al of niet geroepen zijn, niet meer bij een kerke-raad, die daar in eerste instantie over moet oordelen. De beslissing ligt dan ook niet bij het curatorium, dat vervolgens daarover zijn oordeel moet laten gaan. De beslissing ligt dan zelfs ook niet bij de classis, waar men als laatste instantie voor moet verschijnen. De beslissing is dan voor zulk één van boven af gekomen. En daar kan men het dan ook mee doen. Daar kan men dan ook verslag van geven. Want jullie gevoelen allen wel, dat zodanige, ook voor het natuurlijke leven ingrijpende zaken, niet buiten je omgaan. Je bent er echt zelf bij, zoals men dat wel eens zegt.

Ik schreef zoeven: Wie daar door genade weet van heeft, heeft dan ook op dat „moment" zekerheid, dat het van de Heere is. Op dat moment wil zeggen, als men in het geloof staat. En daar mankeert het nogal eens aan. Want op zulke dingen komt de boze af. Die houdt niet van waarlijk geroepen dienst-knechten. Want die kunnen zijn rijk alleen maar schade aandoen. Daarom zal hij met zijn bestrijdingen komen en aan de zodanigen allerlei bezwaren in de weg gaan leggen, die als het ware de weg naar de kansel barrikaderen. De bezwaren, die hij opwerpt, kunnen van stoffelijke en van geestelijke aard zijn. Van stoffelijke aard n.l.: Wie de studie moet bekostigen. Of, als men al wat ouder is en getrouwd zelfs, wie er voor het gezin moet zorgen. Of ook: Is het niet al te dwaas om een bloeiende zaak er aan te geven, of een goede werkkroeg op te zeggen? enz.

Bezwaren van geestelijke aard zijn er ook. Man, hoe durf je het aan? Zo'n onheilig wezen, om zulk een heilig werk te gaan verrichten. Jesaja had daar ook mede te kampen. Zie Jes. 6. Jozua de hogepriester, die ambtelijk ook altijd staan moest tussen God en het volk, werd op zijn volle liederen gewezen. Zie Zach. 3. En satan is nog niets veranderd. Hij staat nog des Heeren volk tegen en zeker Zijn knechten. Ook Zijn a.s. knechten.

Doch satan bereikt met zijn bestrijdingen altijd het tegendeel van wat hij bedoelt. Want hij bedoelt om een bestredene aan alles te doen twijfelen en zo mogelijk in de wanhoop te doen terecht komen. En het kan er zelfs wel „tot aan" komen, maar hij zal niet er in omkomen. Want men wordt dan juist, door de bestrijdingen, des te meer uitgedreven naar de Heere, of Hij toch nog maar eens Zijn eigen werk bevestigen wil. Men komt er dus bij vernieuwing weer door in het gebed. Men wordt echt weer door de nood gedreven. En wie zo weer zijn toevlucht tot de Heere neemt, die wordt ook door de Heere niet afgewezen, maar bevestigd. Want zou de Heere het zeggen en niet doen, spreken en niet bestendig maken?

Men heeft dan door alles heen ook een hartelijk medelijden met zijn medemens, die ook als een arme zondaar, op weg naar de eeuwigheid, gezien wordt. Men behoeft dan geen opwekkingsakties bij dezulken te gaan voeren om nu toch eens te gaan evangeliseren. Want dat doet men vanzelf wel. Waar de liefde tot God en Zijn dienst er is, daar kan de liefde tot de naaste niet achterwege blijven. Men zoekt hem te waarschuwen, en de weg, ter ontkoming van het oordeel, te wijzen.

Men trotseert daar, hoe jong men ook zou mogen zijn, desnoods smaad en hoon voor. Men „preekt" dan al voordat men dominee is, al mag dat natuurlijk de naam van „preken" nog niet dragen. Want „preken" doet men pas als men in het ambt bevestigd is.

Als men het zo van boven weten mag, dan is het natuurlijk zaak om ook op Gods voorzienige leiding te gaan letten. Maar die dient dan alleen maar ter ondersteuning van al het tevoren genoemde. De Heere zal dan zeker de wegen banen, die naar het ambt leiden. En dat zijn gewis geen kromme wegen, maar rechte wegen, eerlijke wegen. Je hoort ten deze nogal eens van mensen, die het op alle mogelijke

wijzen maar proberen. Gaat het niet rechts, dan proberen zij het maar links. En gaat het links ook niet, dan zijn er nog ik weet niet hoeveel zijwegen, waarlangs men toch het beoogde doel zoekt te bereiken. Ik denk hier aan het woord van de grote Herder der schapen: Die van elders inklimt.....

Die God roept, die bekwaamt Hij ook. Al hebben alle geroepenen niet evenveel talenten, daar is de Heere vrij in, zonder is niemand. Hij geeft aan de zodanigen ook lust om die talenten te ontwikkelen. Lust om te studeren dus. Wie dat mist, moet maar niet denken door de Heere geroepen te zijn. Want men moet bekwaam zijn om ook anderen te leren. En dat waait je echt niet aan.

Wat is het, alles samenvattend, groot als men weten mag en goed verklaren kan, door de Heere tot het ambt geroepen te zijn. Dan kan men altijd op des Heeren woord en werk terugvallen. Het is een geweldige steun voor de gehele ambtelijke loopbaan als men zeggen kan: Heere, toen en toen, en: daar en daar, hebt U mij tot die arbeid uitgestoten. Dan doet Hij ook beleven, dat Hij, Die roept, getrouw is, Die het ook doen zal. De Heere staat tenslotte voor Zijn eigen werk in.

Ik hoop dat er onder onze jonge vrienden zich zullen bevinden, die ik met het schrijven over deze dingen enige dienst heb bewezen. God geve ons ten deze maar veel echt bekeerde en van God geleerde en door God geroepen dominees. Daar zijn de kerken mee gediend. Het predikambt is een heerlijk ambt, ondanks alle moeilijkheden, die men op de weg kan tegenkomen. De echte geroepen dominee zegt menigmaal: Uw liefdedienst heeft mij nog nooit verdrotten. En hij tekent weer bij.

Maar mijn blad is weer vol. Beste vrienden, ik moet weer gaan eindigen. Ontvangen jullie allemaal mijn hartelijke groeten.

Jullie aller vriend

Ds. H. C. v.d. Ent

KERKNIEUWS

SLIEDRECHT-CENTRUM

Ook ontvingen we: *Dank en bede*, uitgave ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan van de Christelijke Gereformeerde Kerk, Sliedrecht-Centrum.

Uit het voorwoord van de kerkeraad nemen we het volgende over:

Onverdiende weldaden en zegeningen heeft de Heere ons in de 75 jaar, die achterliggen, geschonken. Ze te overdenken is betamelijk. De Heere heeft niet gedaan naar verdienste. Hij heeft de arbeid van Zijn ambtsdragers willen zegenen. Hij was een vergevend en een gevend God. Dat in ons leven: „Eben-Haäzer", tot hertoe heeft de Heere geholpen. De bede zij ook aanwezig: „Heere, trek verder met ons en onze kinderen op. Laat Uw werk bij dert voortduur onder ons zijn tot Uw eer en onze zaligheid".

Uit het historisch overzicht blijkt, dat deze kerk oorspronkelijk een Oud-Gereformeerde Gemeente was. Onder Ds. J. van Drunen had de aansluiting bij het verband van Christelijke Gereformeerde Kerken plaats. De gemeente heeft moeilijke tijden doorgemaakt. Er is een tijd geweest, dat er soms niet meer dan 55 kerkgangers waren. Verschillende predikanten hebben na Ds. Van Drunen de gemeente gediend en wel J. D. Barth, J. P. Vreugdenhil, T. A. Bakker, J. A. Riekel, C. Smits (driemaal) en E. du Marchie van Voorthuizen. Nu is Ds. M. C. Tanis er predikant. De gemeente is thans één van de grootste van het kerkverband. De be- arbeiding is niet zonder zegen geweest.

Het boekje bevat ook de preek, die Ds. Tanis op zondag 21 september 1969 ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan hield over Psalm 48 : 10 en Habakuk 3 : 2m.

Ds. Tanis zei o.a.: We lezen in de notulen, dat men vanwege het beginsel Christ. Geref. Kerk is geworden. De overgang is dus een beginselkwestie geweest. Dit beginsel is een konfessioneel beginsel. Dit beginsel is een bijbels beginsel. Immers, wat is het principe van 1834? Dat in de prediking doorklinkt de boodschap Gods. De boodschap, die vervat ligt in de tekst. Dus er moet zijn een verklaring van de tekst en een toepassing van de tekst. Samengevat komen we tot dit woord: er moet zijn een schriftuurlijke-bevindelijke prediking. Het beginsel van 1834 is, dat niet alleen uiteengezet wordt het werk van God voor de zondaar, maar ook dat verduidelijkt wordt het werk van God in de zondaar. Wie het heil verworven heeft en hoe de Heere plaats maakt voor dat heil in het hart van de zondaar. In welke weg dat heil wordt toegepast. Het beginsel van 1834 is ook dit, dat zuiver gesteld wordt wat God leert aangaande Zijn kerk. Dat er is een schriftuurlijke visie op Gods verbond en de sacramenten.

We willen nog iets uit deze preek aanhalen:

Zijn er vandaag ook geen ontzettende gevaren? Dreigende gevaren? Neemt de sekularisatie niet hand over hand toe? Worden de grenzen, die er zijn tussen kerk en wereld, niet al meer uitgewist? Wat jaren voor vast en bondig werd gehouden, dat is nu traditie. En van traditie moeten we algeheel af! Vandaar dat in menig gezin een werelds geest heerst. Wat het ethische leven betreft wordt een ruim, een zeer ruim standpunt ingenomen. De Schrift is in het geding. Het disputabel stellen van de grondwaarheden van de Heilige Schrift. De Schriftkritiek is niet van de lucht. De wetenschap dringt zich op en de wetenschappelijke mens zal gaan uitmaken wat voor Woord Gods gehouden moet worden en hoe bepaalde Schriftgedeelten gezien en verklaard moeten worden. De evo-

lutie-theorie verslaat zijn duizenden. Men ziet ook de verhorizontalisering der dingen. Veel wordt getrokken in het menselijke vlak: De vertikale lijn verwaagt of verdwijnt. We bedoelen daarmee wat God moet doen in een zondaar tot zaligheid. Daardoor verdwijnt de noodzakelijkheid van wedergeboorte, bekering en geloof. Benadrukt wordt de medemenselijkheid. Daarop alleen moeten we ons richten in 1969. De relatie God en de mens is in orde. We komen allen in de hemel, of het nu via christendom is of de Islam, of Hindoeïsme; allen bereiken de hemelpoort en gaan er zeker door. Er is een valse oecumene. Het heengroeien, het heenwerken naar een wereldkerk, met aan het hoofd de anti-christ. Men heeft een andere visie op reformatie en afscheiding. We moeten ons niet meer zo verdiepen in het verleden, maar leven bij het heden. Niet meer zo spreken over wat scheidt, maar wat bindt. We zouden zo nog wel door kunnen gaan. We hebben maar even enkele kernzaken aangestipt. Wanneer we ons tijdsbeeld overzien, dan is er reden om verontrust te zijn. In welke tijd staan we niet met onze kinderen. Hebben we, daar een oog voor, belijden we met Habakuk: „Uw werk, o Heere, behoud dat in het leven in het midden der jaren”? Want de satan pleegt geen aanslag op de wereld, maar op de kerk Gods. Op de jeugd der kerk. De jeugd, die de toekomst van de kerk vormt. Gebed moet er zijn voor de jeugd, opdat zij bij de kerk blijft en onze jongeren niet openbaar komen als verachters van het Woord, loslaters van het Woord van God. Zij in de wereldzee niet ondergaan. Dat de jeugd bedeeeld worde met Gods genade, zodat zij allen staan in de vreze des Heeren. Uw werk, o Heere, behoud dat in het leven in het midden der jaren. Van beneden kan er geen verwachting zijn. We geven deze ernstige woorden gaarne door aan anderen.

KATWIJK AAN ZEE

We ontvingen *Gemeente-Gids*, uitgave van de Christelijke Gereformeerde Kerk te Katwijk aan Zee. In een Ten geleide schrijft Ds. H. C. van der Ent o.a. het volgende:

Geliefde lezer!

Het is ons een genoegen deze *Gemeente-Gids* namens de kerkeraad u te mogen aanbieden.

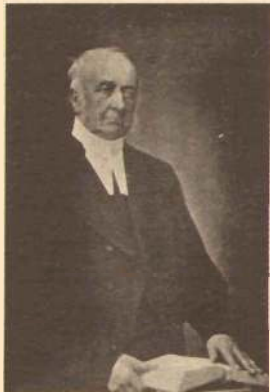
Hij is u ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van de Christelijke Gereformeerde Kerk te Katwijk aan Zee beloofd. Dat 25-jarig bestaan hebben we in een bijzondere dienst, op zondag 28 sept. 1969, mogen gedenken. De Heere heeft daarop Zijn gunst doen rusten. Persoonlijk hebben we dat heel sterk mogen ervaren en meerderen met ons. De Heere be-toonde de God van Beth-El te zijn en ook te blijven. Het wonder van het kerk-zijn en het kerk-blijven kan alleen

vanuit de God van Beth-El verklaard worden. Hij is en blijft de Getrouwe. „Ik de Heere worde niet veranderd, en daarom zijt gij, o kinderen van Jakob, niet vertoerd”. Op Hem alleen zij ook voor de toekomst ons oog geslagen. Van Hem zij onze verwachting. Hij beschaamt niet. De gids bevat allerlei gegevens, die voor het kerkelijke leven van belang zijn, en een artikel van diaken C. B. van Woerden,

getiteld: 1944-1969, een blik terug. Daaruit nemen we enkele dingen over. De gemeente begon met 9 gezinnen; 17 belijdende en 65 doopleden. Vroegere predikanten zijn P. van der Bijl en N. de Jong. Sedert 1965 dient Ds. H. C. van der Ent deze gemeente. Zij telt thans 327 belijdende en 316 doopleden.

B.

Belangrijke nieuwe heruitgaven

Dr. H. F. KOHLBRUGGE

De taal Kanaäns

Een gesprek tussen twee reizigers naar de eeuwigheid. Derde, ongewijzigde druk. Omvang 104 pagina's. Formaat 13 x 20 cm. In fraaie gebonden uitvoering; prijs f 6,50.

De heruitgave van dit merkwaardige boekje is een groot succes gebleken. Vandaar deze derde druk. Op de hem eigen wijze geeft Kohlbrugge hier weer hoe het gesteld is in het hart van een mens, waarin de Heilige Geest zaligmakend werkt. De ware gelovigen komen in de strijd; ze verliezen alles en toch zijn ze meer dan overwinnaars door Hem, Die hen heeft liefgehad.

Dr. H. F. KOHLBRUGGE

Uit diepten van ellenden

Veertien leerredenen over Psalm 118

Tweede, ongewijzigde druk. Omvang 196 pagina's. Formaat 15 x 23 cm. In geheel linnen band. Prijs f 12,50.

„Deze preken zijn geboren uit zieleworsteling en deze gezalfde prediker weet af te dalen in de donkerste diepten van nood en aanvechting, om tevens te doen zien de overwinning die in Christus ligt voor het arme kind des Heeren. Gaarne willen we deze preken allerhartelijkst aanbevelen, die wel in het bijzonder geschikt zijn om allen, die in druk en smart verkeren, te troosten met de enige troost in leven en in sterven”.

De Vriend van Oud en Jong

CHARLES HADDON SPURGEON

Alles uit genade

Een ernstig woord tot hen die de zaligheid zoeken te verkrijgen door de Heere Jezus Christus. Uit het Engels vertaald door Elisabeth Freystadt

Vijfde, ongewijzigde druk. Omvang 180 pagina's. In geheel linnen band. Formaat 13 x 19 cm. Prijs f 9,50.

In Spurgeons biografie „De prins der predikers” wordt van dit boek gezegd:

„Dit boek heeft de dubbele onderscheiding van in meer vreemde talen te zijn overgezet en voor een groter aantal mensen tot zegen te zijn geweest dan enig ander boek van Spurgeon”.

En „Bewaar het pand” schreef:

„Spurgeon bedoelde niet de mensen lichtvaardig gerust te stellen, maar hen te brengen tot waarachtige bekering en tot een waar geloof in Christus. Van harte hopen we dan ook, dat dit boekje een brede lezerskring mag vinden en dat het velen tot zegen moge zijn”.

WILLEM TEELINCK

De praktijk van het Heilig Avondmaal

Vier predikatiën over de woorden des Heeren: „Doet dit tot Mijn gedachtenis” (Luk. 22 : 19). Twintigste druk, 216 bladzijden. Formaat 13 x 19 cm. Fraai gebonden. Prijs f 12,50.

„De Vriend van Oud en Jong” schreef over dit boek:

„Hoe zou het toch te wensen zijn dat te midden van al het gekrakeel in onze dagen deze lektuur weer door oud en jong werd gelezen en ter harte genomen. Hier is een vader in Christus aan het woord die zelf bij zielsbeleving Christus' inwoning in het hart kent. Maar die tevens met heilige eerbied is vervuld jegens de instelling van dit heilig sakrament tot gemeenschapsoefening met Christus in bijzondere zin. Graag zouden we hele citaten willen overschrijven. Maar waar zouden we moeten beginnen en waar eindigen! Het hele boekje is geest en leven”.

BESTELBON

Zend mij rechtstreeks/via boekhandel: *

..... ex. Kohlbrugge: DE TAAL KANAANS. Prijs f 6,50.

..... ex. Kohlbrugge: UIT DIEPTEN VAN ELLENDEN. Prijs f 12,50.

..... ex. Spurgeon: ALLES UIT GENADE. Prijs f 9,50.

..... ex. Teelinck: DE PRAKTIJK VAN HET HEILIG AVONDMAAL. Prijs f 12,50.

Ik betaal direkt na ontvangst ineens/in termijnen van f..... (minimaal f5,—) per maand.*

Naam:

Adres:

Woonplaats:

... * Doorhalen a.u.b. wat niet bedoeld wordt.

B.

Deze belangwekkende uitgaven kunnen binnen enkele dagen in uw bezit zijn, wanneer u gebruik maakt van de bestelbon.

U kunt deze ongefrankeerd verzenden, in open envelop, met vermelding: drukwerk.

U behoeft dus geen postzegel op de envelop te plakken; die betalen wij voor u!

Adresseer als volgt:

FIRMA

T. WEVER

ANTWOORDNUMMER 5
FRANEKER

N.B.: U kunt desgewenst in termijnen betalen tot een minimum van f 5,— per maand!

VERMAGEREN? Dat kan!
VEILIG VERMAGEREN? Kan ook!
Bestel dan vandaag nog onze

VERMAGERINGSKRUIDEN

f 6,75 per pak voor een maand (BTW en verzendkosten inbegrepen).

DROGISTERIJ SIKKING

BARREVOETESTRAAT 5 — HAARLEM
Telef. 023-312882 — Giro 190609

Verschillende verzoeken om bejaardenhulp kunnen door de Stichting voor Maatschappelijk werk en Gezinsverzorging op G.G. te Urk niet worden ingewilligd.

WAAROM NIET??

OMDAT ER NIET VOLDOENDE
BEJAARDENHELPSTERS ZIJN!

De Stichting doet daarom bij deze een dringend beroep op alle dames, zowel gehuwd als ongehuwd, om zich voor enkele uren, morgens of middagen per week beschikbaar te stellen.

Gratis hoeft niet, de Stichting betaalt u een bruto uurloon, inkl. min. vakantietoeslag, van f 2,23-f 3,46.

Ook bestaan mogelijkheden voor een volledige betrekking als

BEJAARDENHELPSTER

(min. leeftijd 17 jaar)

Inlichtingen zullen u graag worden verstrekt door de sekretaris, de heer A. Koffeman, Hofstee 1, telef. 1532, en de leidster, mevr. M. Bakker-Brands, wijk 7 no. 120, telef. 1691.

HOTEL
DREYEROORD

OOSTERBEEK (08307-3169)